

GRANSKNINGS- KOMMITTÉNS RAPPORT 2022

ÅRSMÖTESHANDLINGAR

DIGITALT ÅRSMÖTE 2022

AMNESTY
INTERNATIONAL

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	3
1.1 GRANSKNINGSKOMMITTÉNS ARBETE	3
1.2 RAPPORTENS DISPOSITION	3
2. SAMMANFATTNING AV REKOMMENDATIONER	4
2.1 REKOMMENDATIONER TILL SEKTIONEN	4
2.1.1 Nya rekommendationer:	4
2.1.2 Kvarstående sedan tidigare år:	4
2.2 REKOMMENDATIONER TILL FONDEN	5
2.2.1 Kvarstående sedan tidigare år:	5
3. SEKTIONEN	6
3.1 BEDRIVS VERKSAMHETEN ÄNDAMÅLSENLIGT?	6
3.1.1 Efterlevnad av stadgarna	6
3.1.2 Efterlevnad av styrdokument och arbetet med nytt ramverk	7
3.1.3 Efterlevnad av årsmötesbeslut	9
3.2 GIVA SVERIGES KVALITETSKOD OCH RAPPORTERINGSKRAV	10
3.2.1 Effektrapporteringen	10
3.2.2 Publik information enligt kvalitetskoden	10
3.3 ÄR VERKSAMHETEN TRANSPARENT?	11
3.3.1 Ändrad syn kring principen om transparens	11
3.4 NÄR OCH HUR UTVÄRDERAS VERKSAMHETEN?	13
3.5 UTFALL OCH EVENTUELLA AVVIKELSER FRÅN BUDGET	14
3.6 UPPFÖLJNING AV TIDIGARE REKOMMENDATIONER	14
3.6.1 Genomförda rekommendationer	14
3.6.2 Kvarstående rekommendationer	15
4. FONDEN	16
4.1 BEDRIVS VERKSAMHETEN ÄNDAMÅLSENLIGT?	16
4.1.1 Efterlevnad av stadgarna	16
4.1.2 Efterlevnad av övriga styrdokument	17
4.2 GIVA SVERIGES KVALITETSKOD OCH RAPPORTERINGSKRAV	17
4.2.1 Effektrapportering	17
4.3 ÄR VERKSAMHETEN TRANSPARENT?	17
4.4 NÄR OCH HUR UTVÄRDERAS VERKSAMHETEN?	17
4.5 UTFALL OCH EVENTUELLA AVVIKELSER FRÅN BUDGET	18
4.6 UPPFÖLJNING AV GK:S REKOMMENDATIONER	18
4.6.1 Kvarstående rekommendationer	18

1. INLEDNING

1.1 GRANSKNINGSKOMMITTÉNS ARBETE

Granskningskommittéen (GK) består av ledamöterna Maria Eklund, Mona Hemmaty och Erik Törnlund samt suppleant Katarina Jansson. Under granskningsåret har GK haft nio möten (varav åtta digitala) samt regelbunden kontakt via e-post och telefon.

GK arbetar utifrån de direktiv som beslutats av årsmötet. I de gällande direktiven framgår bland annat att GK ska granska att verksamheterna i svenska sektionen av Amnesty International (Sektionen) och Stiftelsen Svenska Amnestyfonden (Fonden) bedrivs ändamålsenligt, är transparenta samt att de löpande utvärderas.

I en tidigare granskningsrapport till årsmötet (2019 och 2020) har GK framfört att det finns skäl att GK:s direktiv ska ses över, bl.a. mot bakgrund av att det närmare inte framgår av dem på vilket sätt granskningsarbetet ska bedrivas. GK framhöll då att en översyn och utveckling av direktiven som mer tydligt anger GK:s uppgifter och inriktning bör kunna bidra till att stärka Amnesty International Sverige som organisation. Under 2019 tog GK fram en uppdragsbeskrivning och påbörjade en rekrytering av tre kandidater med god kännedom om Amnesty som tillsammans kunde forma en utredningsgrupp för att bereda frågan vidare. Uppdragsbeskrivningen stämde av med dåvarande styrelser, sekretariatet och revisorer. I januari 2020 tillsattes en Utredningsgruppen (UG) med det specifika uppdraget att fram ta fram förslag till ett årsmöte på hur GK ska arbeta i framtiden när det gäller styrning, granskning och kontroll. UG:s arbete har utmynnat i ett förslag som ska presenteras på årsmötet 2022 i seminarieform. GK välkomnar detta arbete av redan angivna skäl och därutöver med tanke på att frågor om GK:s interna granskningsfunktion har kommit att prägla GK:s dialog med sektionsstyrelsen detta granskningsår (för mer information se avsnitt 3.3 om transparens).

Granskningen i denna rapport avser verksamhetsåret 2021 (1 januari 2021 - 31 december 2021). Årets granskning utgår från styrelsernas protokoll och beslutsunderlag i enlighet med stadgar, årsmötesbeslut, styrdokument samt övriga dokument som är styrande för verksamheten såsom Giva Sveriges riktlinjer och rapporteringskrav. GK kontrollerar även uppföljning av årsmötesbeslut och GK:s tidigare rekommendationer. Därutöver har verksamhetens ekonomiska utveckling och budgetarbete granskats, om än med restriktioner lagda på GK:s rapportering av detsamma på grund av den sedan juni 2021 rådande principen om sekretess för underlag till styrelsen.

GK har under granskningsåret haft anledning att kontakta både Sektionen och Fonden via e-post samt deltagit i ett av sektionsstyrelsens möten. Genom en sådan kontakt har en del ärenden kunnat klargöras eller åtgärdas. I andra fall (se avsnitt 3.3 om transparens) har GK framfört önskemål om mer information från Sektionen för utredning av specifika frågor, utan att nå önskvärt resultat.

Sektionen har fått möjlighet att kommentera ett utkast till denna rapport.

1.2 RAPPORTENS DISPOSITION

Rapporten inleds med en sammanfattning av alla rekommendationer i kapitel 2. För en tydligare överblick finns en referens inom parentes efter varje rekommendation till respektive avsnitt i rapporten där en mer utförlig beskrivning av rekommendationen återfinns. Numreringen av rekommendationerna inleds med S för Sektionen respektive F för Fonden att tydligare särskilja rekommendationerna. I kapitel 3 och 4 redovisas GK:s granskning av Sektionens och Fondens verksamheter utifrån

direktiven ändamålsenlighet, transparens, budgetavvikelser och utvärdering med särskilt fokus på efterlevnad av stadgar, årsmötesbeslut och övriga styrdokument. Specifika granskningsområden såsom Giva Sveriges kvalitetskod har blivit tilldelade eget avsnitt i rapporten.

2. SAMMANFATTNING AV REKOMMENDATIONER

Detta kapitel sammanfattar GK:s samtliga rekommendationer till Sektionen och Fonden. Först beskrivs nya rekommendationer och därefter inkluderas s.k. kvarstående rekommendationer, det vill säga rekommendationer som GK lämnat i tidigare rapporter till årsmötet, men som GK bedömt inte är genomförda.

2.1 REKOMMENDATIONER TILL SEKTIONEN

Utifrån GK:s granskning av sektionens verksamhet rekommenderar vi Sektionen:

2.1.1 Nya rekommendationer:

S1-2022 att sektionen lämnar förslag till ändring av stadgarna om årsmötet ska kunna genomföras digitalt även då restriktioner om sammankomster inte föreligger. (3.1.1)

S2-2022 att punkt 10.9 i stadgarna ändras så det anges att Sektionens firma tecknas av styrelsen, eller om styrelsen så beslutar, av två styrelseledamöter gemensamt eller av en styrelseledamot tillsammans med generalsekreteraren. För den löpande verksamheten, kan styrelsen besluta att Sektionens firma ska tecknas av generalsekreteraren i förening med namngiven medarbetare eller av två namngivna medarbetare gemensamt. (3.1.1)

S3-2022 att Sektionen prioriterar arbetet med tillsättandet av ny generalsekreterare i enlighet med sin arbetsordning så att arbetet på sekretariatet med stöd till styrelsen, distrikt, grupper och medlemmar kan planeras och utföras med långsiktighet av en generalsekreterare. (3.1.1)

S4-2022 att ett digitalt arkiv upprättas på medlemssidan där tidigare versioner av styrdokument förvaras. (3.1.2)

S5-2022 att styrelsen i framtiden beaktar kravet i reservpolicyn som säger att Sektionen inte avsiktligt ska hålla medel överksamta utöver vad som anses nödvändigt. (3.1.2)

S6-2022 att tillse att det i dokument och underlag framgår skäl till att begränsa tillgängligheten för medlemmar inklusive vilka risker som Sektionen identifierar vid tillgängliggörande (3.3.1)

S7-2022 att utforma protokollen på sådant sätt att besluten blir begripliga och läsbara även för den som inte har tillgång till det fullständiga beslutsunderlaget. (3.3.1)

2.1.2 Kvarstående sedan tidigare år:

3-2021 att styrelsen beslutar om firmateckningsrätt för Sektionen såsom den uttrycks avseende teckningen av Sektionens bank/plusgiro. (3.8.2)

2.2 REKOMMENDATIONER TILL FONDEN

Utifrån GK:s granskning av Fondens verksamhet framförs inga nya rekommendationer i årets rapport. GK fortsätter emellertid att följa Fondens arbete med nedanstående tidigare rekommendationer:

2.2.1 Kvarstående sedan tidigare år:

F1-2020 att Fonden i dialog med Sektionen tar fram rutiner för hur den frivilligt ska tillämpa samtliga fyra områden i Giva Sveriges kvalitetskod (4.6.1)

F1-2021 att det införs en definition av vad som avses med fondsekreterare i Fondens arbetsordning. (4.6.1)

F2-2021 att Fondens arbetsordning omarbetas så att det tydliggörs vilka beslut fondsekreterarna har delegation att fatta utan styrelsens inblandning och vilka beslut som ska fattas med styrelsens inblandning. (4.6.1)

F3-2021 att det klargörs vilka checklistor som avses då det i arbetsordningen anges att fondsekreterarna ska använda checklistorna i sin bedömning av ärenden. (4.6.1)

F4-2021 att styrelsen beslutar om firmateckningsrätt för Fonden såsom den uttrycks avseende teckningen av Fondens bank/plusgiro. (4.6.1)

3. SEKTIONEN

I detta kapitel redovisas GK:s granskning av svenska sektionens verksamhet utifrån direktiven ändamålsenlighet, transparens, budgetavvikelser och utvärdering.

3.1 BEDRIVS VERKSAMHETEN ÄNDAMÅLSENLIGT?

GK har undersökt om Sektionen bedriver sin verksamhet ändamålsenligt utifrån stadgarnas bestämmelser om hur verksamheten ska bedrivas, styrdokument samt årsmötesbeslut.

3.1.1 Efterlevnad av stadgarna

I Sektionens stadgar beskrivs Amnesty Internationals vision, åtagande, grundläggande värderingar och arbetssätt. Då Sektionen är en del av Amnesty International så överensstämmer Sektionens stadgar, i dessa delar, helt med Amnesty Internationals regler och riktlinjer. Åtagandet handlar om att utreda och agera för att förhindra och göra slut på allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheter som ingår i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och andra internationella normer och konventioner för mänskliga rättigheter.

GK har granskat om Sektionen följer stadgarna både gällande det ovan angivna, samt avseende övriga bestämmelser om bland annat organisation och verksamhet. Granskningen har fokuserat på innehållet i styrelseprotokoll, verksamhetsrapporter från tillförordnad generalsekreterare till styrelsen och verksamhetsplan.

Generellt får anföras att en omorganisation skett på sekretariatet. GK följer utveckling för att se att organisationen uppfyller sina uppgifter enligt stadgarna. I enlighet med punkt 4.3 ska Sektionen vidta alla nödvändiga åtgärder för att upprätthålla en effektiv organisation bestående av anslutna grupper och medlemmar. Vidare anges i punkt 4.4 att Sektionen ska förse grupper och medlemmar med uppgifter som främjar arbetet för Amnestys vision och åtagande. Av tillförordnad generalsekreterares rapporter framgår vilka kampanjer som bedrivs men det är svårt att utläsa på vilket sätt omorganisationen blivit mer effektiv samt hur den arbetar med att förse grupper och medlemmar med uppgifter som främjar Amnestys arbete.

Även under 2021 påverkades verksamheten negativt av den globala Covid-19 pandemin. Det medförde att det upplystes om att ett par större projekt och aktiviteter fick lov att skjutas fram så att projektstart blev under hösten istället för våren och vissa aktiviteter blev inte av alls.

I enlighet med Sektionens stadgar ska sektionens årsmöte hållas senast den 15 maj på tid och plats som sektionensstyrelsen bestämmer. På grund av att den globala pandemin av Covid-19 fortsatt planerades och genomfördes årsmötet återigen digitalt. Även årsmöte år 2022 planeras att genomföras digitalt. Att genomföra årsmötena digitalt får anses ändamålsenligt med hänsyn till rådande omständigheter men om Sektionens årsmöte ska kunna genomföras digitalt även då restriktioner om sammankomster inte föreligger synes en ändring av stadgarna behöva ske. Med anledning härav rekommenderar GK följande:

S1-2022 att sektionen lämnar förslag till ändring av stadgarna om årsmötet ska kunna genomföras digitalt även då restriktioner om sammankomster inte föreligger.

Med inspiration från annan större ideell förening föreslås att stadgeändring sker gällande beslutande av firmateckningsrätt. I Sektionens stadgar anges endast att "*Sektionsstyrelsen bestämmer vilka som har rätt att teckna Sektionens firma*". Det är en onödigt vidsträckt behörighet för Sektionens styrelse att besluta om t.ex. ensam firmateckningsrätt för styrelseledamot eller annan. GK anser att effektiviteten i att ha vidsträckt behörighet inte på ett ändamålsenligt sätt väger upp riskerna med detsamma. Se även kvarvarande rekommendation avseende firmateckningsrätt (2-2021) nedan. GK rekommenderar därför:

S2-2022 att punkt 10.9 i stadgarna ändras så det anges att Sektionens firma tecknas av styrelsen, eller om styrelsen så beslutar, av två styrelseledamöter gemensamt eller av en styrelseledamot tillsammans med generalsekreteraren. För den löpande verksamheten, kan styrelsen besluta att Sektionens firma ska tecknas av generalsekreteraren i förening med namngivna medarbetare eller av två namngivna medarbetare gemensamt.

I enlighet med punkt 5.3 i stadgarna ska Sektionen upprätthålla ett sekretariat, som leds av en generalsekreterare utsedd av sektionensstyrelsen. I sektionensstyrelsens arbetsordning anges att styrelsen ska tillsätta generalsekreterare genom en extern rekryteringsprocess vilken inkluderar en generalsekreterare från annan Amnestysektion eller liknande person med erfarenhet från den internationella rörelsen. Arbetet med att tillsätta en ny generalsekreterare synes vara inlett men långt ifrån klart. Detta trots att det är över ett år sedan tidigare generalsekreterare avgick från sin post. Enligt protokoll från septembermötet tillsätts en rekryteringsgrupp, dvs. nio månader efter generalsekreteraren avgick. I protokoll från oktobermötet anges "*Styrelsens rekryteringsgrupp har haft möte med fackklubbarna på sekretariatet, ledningsgruppen på sekretariatet, samt två rekryteringsfirmor. Nästa steg är att utifrån inkomna offerter välja rekryteringsfirma.*" I protokoll från decembermötet anges "*Styrelsens rekryteringsgrupp föredrar process och tidslinje kring GS-rekrytering.*" GK var representerade vid styrelsemötet men det finns inte något skriftligt underlag som presenterades på styrelsemötet. Av det som presenterades synes inte som att en ny generalsekreterare kan förväntas vara på plats inom en snar framtid. Med anledning härav framför GK följande rekommendation:

S3-2022 att Sektionen prioriterar arbetet med tillsättandet av ny generalsekreterare i enlighet med sin arbetsordning så att arbetet på sekretariatet med stöd till styrelsen, distrikt, grupper och medlemmar kan planeras och utföras med långsiktighet av en generalsekreterare.

3.1.2 Efterlevnad av styrdokument och arbetet med nytt ramverk

Under verksamhetsåret 2020 tog sekretariatet fram ett ramverk för styrdokument. Syftet med detta är att underlätta tillgänglighet och tydliggöra de styrdokument som svenska sektionen av Amnesty använder sig av.

Ett första beslutsunderlag presenterades för sektionensstyrelsens i december 2020 vilket resulterade i beslut om att sekretariatet skulle återkomma med ett reviderat förslag. Det reviderade förslaget antogs av sektionensstyrelsens möte 12-13 juni 2021. Ramverket för styrdokument är upplagt och återfinns på medlemssidorna under fliken *Styrdokument*.

För de olika styrdokumenterna som återfinns på medlemssidorna framgår det från och med när de äger giltighet, det vill säga datum för senaste version. Samtidigt kan det vara av betydelse att möjliggöra information från de tidigare versionerna med avseende på vilka revideringar som genomförts etc. Detta underlättar för behandling av kommande revideringar av olika styrdokument och det synliggör

även för medlemmar och förtroendevalda styrdokumentens innehållsmässiga förändringar över tid. GK rekommenderar därmed Sektionen:

S4-2022 att ett digitalt arkiv upprättas på medlemssidan där tidigare versioner av styrdokument förvaras.

I stort är GK:s samlade bedömning att styrdokument används i enlighet med verksamhetens syften och mål. Emellertid väcks det frågor beträffande reservpolicyn vilket därmed måste kommenteras mer ingående.

GK har noterat att styrelsen fattat två beslut som troligtvis strider mot reservpolicyn, det ena på junimötet och det andra på decembermötet 2021. Det gäller följande två beslut enligt respektive protokoll:

§ 35. 2021 [punkt 9.2] INRIKTNINGSBESLUT BUDGET

Styrelsen beslutar

att inriktning för budgetarbetet för 2022 är att följa intäktsmål, kostnadsbudget, storlek på sektionens reserv och reservanvändning i enlighet med en budget i balans, dvs ett resultat om 0 kr

§ 99. 2021 [punkt 6.2] Budget 2022

Styrelsen beslutar

att fastställa intäktsmålet för 2022 till 148 861 tkr, inklusive öronmärkta medel;

att fastställa kostnadsramen för 2022 till 148 861 tkr.

Inriktningsbeslutet i juni säger alltså att budgeten ska vara i balans och beslutet om slutlig budget i december visar också en budget i balans, d.v.s. lika stora intäkter som kostnader. Underlaget till inriktningsbeslutet på junimötet publicerades öppet på medlemssidorna, vilket gör det möjligt för GK att referera till detta underlag. Följande står i underlaget:

“I reservpolicyn uttrycks dock ett riktmärke för storlek på reserv, vilket är 3-4 månaders kostnader. För 2020 uppgår den summan till 24 508 tkr för 3 månader och 32 678 tkr för 4 månader, vilket bör ses som riktninggivande (fotnot 1). Av försiktighetsskäl föreslår sekretariatet att 2022 års reserv inte bör understiga 32 678 tkr.” I fotnot 1 står: “Exklusive assessment och Amnestyfonden. Påverkas verksamhetens intäkter, så kommer dessa utgifter att påverkas på motsvarande sätt.”

Längre ner i samma underlag finns två alternativa förslag till beslut som båda innebär att storleken på sektionens reserv ska uppgå till 39,3 mkr, alltså 6,6 mkr högre än den nödvändiga reserv på 32,7 mkr som beskrivs högre upp i samma underlag och som motsvarar reservpolicyns krav på en reserv som motsvarar 4 månaders kostnader (exkl assessment och Amnestyfonden). Assessment är de pengar Amnesty Sverige måste betala till den internationella rörelsen. I reservpolicyn, som är publicerat öppet på medlemssidan, står: “De medlemsavgifter och gåvor som Amnesty Sverige får är ämnade för arbete för mänskliga rättigheter. Sektionen ska därför inte avsiktligt hålla medel överksamma utöver vad som anses nödvändigt.” (GKs understrykning)

GK konstaterar att genom att besluta om en för stor reserv än vad som behövs enligt reservpolicyn, d.v.s. 32,7 mkr, så begränsas kostnaderna och därmed de resurser man skulle kunna använda för

ändamålet arbete för mänskliga rättigheter. Hade styrelsen följt reservpolicyn och beslutat att reserv skulle vara 32,7 mkr, så hade man kunnat göra en budget med ett minusresultat på 6,6 mkr och använda dessa 6,6 mkr för att göra mer MR-arbete. Mot bakgrund av detta rekommenderar GK:

S5-2022 att styrelsen i framtiden beaktar kravet i reservpolicyn som säger att Sektionen inte avsiktligt ska hålla medel överksamma utöver vad som anses nödvändigt.

Under 2021 valde en styrelseledamot att utträda ur styrelsen och framförde i samband härmed allvarlig kritik mot organisationen som helhet och styrelsearbetet i synnerhet. Kritiken avsåg främst att demokratin hade försämrats avsevärt. I enlighet med punkt 21 i styrelsens arbetsordning ska konflikter och allvarligare kritik inom styrelsen diskuteras med ordföranden eller vice ordförande och därefter behandlas av styrelsen. Det får anses att den avgående styrelseledamoten ansåg att en konflikt gällande arbetet inom Amnesty förelåg.

GK noterar att trots detta anges endast kortfattat att ledamoten valt att avgå och att suppleant därmed träder in i hens ställe. Vare sig innan eller efter utträdet behandlades konflikten eller frågorna som adresserats av den avgående styrelseledamoten av styrelsen. I protokoll från septembermötet diskuteras behovet av att adjungera ytterligare personer till styrelsen. Uppdrag gavs att genom valberedningen efterfråga förslag på två personer. Denna beslutspunkt stängdes vid oktobermötet utan att några personer adjungerats till styrelsen.

Avslutningsvis har GK noterat att punkt 13 i arbetsordningen om extrainsatt styrelsemöte inte följts. I punkten står att "Förslag till dagordning ska vara styrelsen tillhanda dagen före mötet och hållas lätt tillgänglig för medlemmarna." Vid kontroll den 20 februari 2022 så hade kallelsen om ett extra styrelsemöte den 26 januari 2022 ännu inte publicerats på medlemsidorna. Den publicerades först den 11 mars i samband med att protokollet publicerades.

3.1.3 Efterlevnad av årsmötesbeslut

GK har följt hur Sektionen hanterat årsmötetsbeslut med ett särskilt fokus på att granska styrelsens sammanfattning i diskussionsunderlaget "Uppföljning av årsmötesbeslut" till februari 2022. I nedanstående tabell listas årsmötetsbeslut som styrelsen föreslår ska stängas respektive fortfarande vara öppna. GK kommer att fortsätta följa de beslut som årsmötet beslutar att vara öppna.

ÅRSMÖTESBESLUT 2019-2021	STYRELSENS FÖRSLAG TILL ÅRSMÖTET
2019 § 47 Motion om internationellt program mot tortyr	Stänga
2020 § 29. Motion: Om strategi för samiska frågor med utgångspunkt i urfolksrätten	Stänga
2020 § 30. Motion: Om att försvara asylrätten	Stänga

ÅRSMÖTESBESLUT 2019-2021	STYRELSENS FÖRSLAG TILL ÅRSMÖTET
2019 § 47 Motion om internationellt program mot tortyr	Stänga
2021 § 26. Motion: Ensamkommande ungdomar Afghanistan	Stänga
2021 § 27. Förslag: Om stadgeändringar gällande årsmöte och extra medlemsmöte	Stänga

3.2 GIVA SVERIGES KVALITETSKOD OCH RAPPORTERINGSKRAV

Giva Sveriges kvalitetskod finns för att upprätthålla och stärka förtroendet för insamlingsorganisationer. Koden innebär att de ska ha ett ramverk för etisk, transparent och professionell insamling av gåvor och bidrag. Amnesty Sverige lämnar varje år en effektrapport till Giva Sverige. Vartannat år svarar sektionen på 45 punkter inom området intern kontroll och styrning.

I oktobermötets protokoll § 65 2021 står följande:

“SKRIFTLIG RUTIN KOPPLAT TILL GIVA SVERIGES KVALITETSKOD

Lina Jakobsson föredrar och berättar att det har upprättats en skriftlig rutin för efterlevnad av Giva Sveriges kvalitetskod. Rutinen omfattar frågor som löpande under året ska beredas och beslutas av styrelsen, samt information som ska publiceras på [amnesty.se/medlemssidorna](https://www.amnesty.se/medlemssidorna).”

Eftersom något skriftligt underlag om rutinen inte har tillgängliggjorts för varken Sektionen eller GK, utan punkten föredrogs muntligen på mötet, kunde inte GK vid årsskiftet bekräfta att det finns en sådan skriftlig rutinbeskrivning. Senare har GK erhållit den skriftliga rutinen för kännedom. Därför betraktas rekommendation 5-2021 vara genomförd.

3.2.1 Effektrapporteringen

GK har granskat Sektionens effektrapportering, som numera ingår i verksamhetsberättelsen. Amnesty är en del i en global värld av människorättskämpar. Att veta vad just Amnestys insatser haft för effekt är därför givetvis svårt, men GK anser att effektrapporteringen beskriver det så gott det går.

3.2.2 Publik information enligt kvalitetskoden

En kontroll gjord av GK i januari 2022 visar att samtliga styrdokument, som förändrats under året, har uppdaterats på medlemssidan, men däremot hade placeringspolicyn, som förändrades under decembermötet, ännu inte (2022-01-29) uppdaterats på externa hemsidan med följande länk:

<https://www.amnesty.se/om-amnesty/amnesty-international-sverige/transparens/>

En länk till den senaste placeringspolicyn har senare lagts till på externa hemsidan.

Inte heller den senaste effektrapporten (för 2020) hade i januari 2022 publicerats på ovan nämnda externa hemsidan för transparens, under kategorin “Effektrapport”. GK hittar den dock under kategorin “Årsredovisning”, eftersom effektrapporten numera ingår i den. Det behöver förtydligas var

man numera kan hitta Amnesty Sveriges effektrapport. Hemsidan har senare förändrats, varvid en gemensam sida för effektrapport och årsredovisning tagits fram.

Uppgift om generalsekreterarens lön är uppdaterad på ovan nämnda hemsida (transparens) men inte uppgiften om tillförordnandet, det står: "tillförordnandet gäller fram till årsskiftet 2021/2022." GKs kontroll av detta gjordes i januari 2022. Uppgiften på hemsidan har senare korrigerats.

3.3 ÄR VERKSAMHETEN TRANSPARENT?

3.3.1 Ändrad syn kring principen om transparens

I GKs direktiv och uppdrag ingår att granska hur styrelserna efterlever transparens. Under granskningsåret har GK observerat en stor förändring i synen på och efterlevnad av transparens inom Sektionen. På junimötet 2021 tog sektionsstyrelsen ett beslut om transparens som GK bedömer inneburit en väsentligt mindre transparens gentemot Amnestys medlemmar och givare, en stor skillnad jämfört med den princip som fram till dess varit vägledande för organisationen. Tidigare har medlemmar fått insyn i verksamheten genom möjligheten att få ta del av majoriteten av beslutsunderlag samt genom att erbjudas möjligheten att delta i styrelsemöten (även om det sistnämnda ytterst sällan nyttjats). Många underlag till styrelsemötena har med andra ord varit tillgängliga för medlemmarna att ta del av på medlem.amnesty.se, länkade till styrelsens dagordning. De underlag som styrelsen bedömt innehålla information som skulle medföra risker om de spreds i en större krets, har inte heller tidigare gjorts tillgängliga via medlemssidan.

När Sektionen på junimötet 2021 bjöd in GK till punkten om sekretess och transparens, framförde GK kritik och oro över en inskränkning av principen om transparens. GK eftersökte en tydlig motivering och rekommenderade styrelsen att vidhålla den viktiga balansen mellan sekretess och transparens, d.v.s. att låta transparens utgöra norm och sekretess undantag när det finns särskilda skäl. På mötet beslutade dock styrelsen att inte längre låta medlemmar att delta på möten och att, som det i praktiken senare visat sig, sekretessbelägga alla underlag till möten.

GK bedömer att denna kursändring i fråga om transparens har en rad negativa konsekvenser i praktiken. För det första ser GK allvarigt på avsaknaden av en tydlig motivering bakom inskränkningen av transparens. I Sektionens arbetsordning punkt 16 står följande: "*Beslut i principiella frågor fattas aldrig utan att skriftligt förslag till beslut föreligger. Alla beslut som styrelsen fattar ska möjliggöra uppföljning.*" GK fick inför junimötet 2021 ta del av det diskussionsunderlag som använts till beredning av frågan om sekretess och transparens, men fann informationen bristfällig. När GK då sökte få en större förståelse för Sektionens behov av att begränsa transparensen genom att delta på styrelsemöten under hösten 2021, framförde Sektionen via sekretariatet ett initialt motstånd mot GKs närvaro på styrelsemöten. Sektionen och GK kom i slutet av 2021 överens om att ordna ett digitalt möte där dessa frågor skulle avhandlas, men mötet ställdes in i sista stund p.g.a. sjukdom. Sektionen har i skrivande stund (februari 2022) ännu inte återkommit med förslag på ny mötestid.

För det andra har Sektionens beslut haft en begränsande påverkan på GKs arbete under granskningsåret. Möjligheten att genomföra det uppdrag som GK erhållit av årsmötet har försvårats. På dagordningarna för september-, oktober- och decembermötet finns till exempel inga andra underlag länkade än föregående protokoll. GK har visserligen fått ta del av beslutsunderlag via e-post, men måste hantera dessa som underlag för vilka det råder sekretess, vilket sätter hinder för rapportering av granskningen. GK ställer sig exempelvis frågande varför till exempel den ekonomiska

T2-rapporten för årets första åtta månader inte tillgängliggörs för medlemmarna. Det är av yttersta vikt att skälet bakom icke tillgängliggörande är tydligt med tanke på att GK inte heller kan kommentera underlaget i vår rapport på grund av sekretess. GK kan varken säga om ekonomin utvecklas bra eller dåligt eller skriva om våra egna iakttagelser, såvida det inte står i protokollet.

För det tredje har GK noterat att läsbarheten i protokollen har påverkats negativt. I vissa protokoll är enstaka beslut skrivna på ett sådant sätt att beslutet blir obegripligt för läsaren i och med att det i protokollet hänvisas till ett underlag som det råder sekretess för. Vi kan nämna följande fem exempel:

§ 77. 2021 [punkt 7.4] DIREKTIV FÖR AIK - AMNESTYS INTERNATIONELLA KOMMITTÉ
Styrelsen beslutar att fastställa direktiv för AIK i enlighet med förslaget

§ 93. 2021 [punkt 4.1] STYRELSENS ARBETSORDNING - PERSONALREPRESENTANTERNAS ROLL OCH UPPDRAG
Styrelsen beslutar att fastslå uppdrag och roll för personalrepresentanter i styrelsen och revidera styrelsens arbetsordning med tillägget att personalrepresentant inte ska vara förhandlande part för arbetstagarorganisation, samt att mandatperiod för personalrepresentant ska begränsas till maximalt sex år, med uppehåll på två år innan omval är möjligt; att lägga fram förslag på stadgeändringar för beslut till årsmötet 2022 i enlighet med förslaget.

§ 94. 2021 [punkt 4.2] STYRELSENS ARBETSORDNING - TILLÄGG OM JÄMLIKHETSPERSPEKTIV
Styrelsen beslutar att fastställa föreslagna tillägg om jämlikhetsperspektiv i styrelsens arbetsordning.

§ 95. 2021 [punkt 4.3] REVIDERAD PLACERINGSPOLICY
Styrelsen beslutar att anta den reviderade placeringspolicyn i enlighet med föreslagna förändringar av punkt 1 och 3, samt ersätta Miljöpolicy med Hållbarhetspolicy.

§ 98. 2021 [punkt 6.1] VERKSAMHETSPLAN 2022
Styrelsen beslutar att anta verksamhetsmål och delmål i enlighet med Verksamhetsplan 2022.

I synnerhet vad det gäller beslutet om den reviderade placeringspolicyn; finns det väsentliga förändringar av policyn som tydligt borde ha framgått av protokollet. När underlaget inte finns på medlemssida, så brister transparens och tydlighet för medlemmar och givare avseende vad som förändrats och varför. Placeringspolicyn ska enligt Givas kvalitetskod publiceras externt. Därför är det obegripligt att underlaget med förslaget till reviderad policy inte publicerats på medlemssidan, när Amnesty ändå måste publicera det efter beslut. GK har svårt att förstå att det finns några risker med det.

När detta skrivs i februari 2022, finns en tidigare version av placeringspolicy, beslutad 2019, kvar på den externa hemsidan med huvudrubriken Transparens. Den har senare uppdaterats. Den reviderade versionen, fastställd på decembermötet 2021, finns på medlemssidan. Det går därför att se och jämföra de två versionerna samt beskriva vad som har förändrats. En väsentlig förändring är att policyn inte längre säger att vi ska ställa krav på att inte investera i vissa branscher, såsom vapen och andra krigsmateriel, alkohol och narkotika, tobak, kommersiell spelverksamhet, pornografi, fossila bränslen. I den reviderade policyn sägs istället att vi ska alltid sträva efter att inte investera i dessa branscher (GKs understrykning). I beslutsunderlaget ingår även ett missiv, som inte har publicerats på medlemssidan och som GK därför anser sig förhindrad att kommentera, förutom att det kan sägas att underlaget skulle ha kunnat göras mycket lättare för en medlem eller givare att förstå vad som förändrats i placeringspolicyn och varför. Det är fler saker som har förändrats än det vi nämner ovan

om investeringar i vissa branscher. Förutom att läsbarheten gällande denna punkt kritiserats så kan det ifrågasättas om förändringarna som införts de facto beslutades på det aktuella mötet. Detta då angivna förändringar i missivet skiljer sig ifrån de som föreslogs i bifogad ny placeringspolicy.

GKs syn är det ska vara möjligt att förstå Sektionens hantering av beslutsärenden som alla i organisationen berörs av. Sektionens styrelse ska utifrån ansvaret att avgöra vilken information som ska delas med medlemmarna när och i vilket syfte, göra riskbedömningar och vid behov frånga öppenhet, men på ett sätt som samtidigt respekterar transparens som normerande princip. Återkommande riskbedömningar bör alltså vara det som ligger till grund för beslut om publicering eller ej av underlag, och inte en i praktiken allomfattande inskränkning av transparens. Utifrån den information som tillgängliggjorts om principen om transparens, anser GK att den i sin nuvarande utformning varken tar hänsyn till medlemmarnas rätt till insyn i verksamheten eller GKs möjligheter till rapportering av sin granskning.

Mot denna bakgrund rekommenderar GK Sektionen att:

S6-2022 att tillse att det i dokument och underlag framgår skäl till att begränsa tillgängligheten för medlemmar inklusive vilka risker som Sektionen identifierar vid tillgängliggörande

S7-2022 att utforma protokollen på sådant sätt att besluten blir begripliga och läsbara även för den som inte har tillgång till det fullständiga beslutsunderlaget.

3.4 NÄR OCH HUR UTVÄRDERAS VERKSAMHETEN?

I enlighet med styrelsens arbetsordning ska varje styrelseledamot en gång om året utvärdera styrelsens verksamhet för att avgöra om arbetsordningen varit effektiv när det gäller att arbeta i enlighet med styrelsens uppdrag. Utvärdering ska även ske genom utvecklingssamtal med styrelsens ledamöter en gång per år.

Verksamhetsplanens genomförande följs upp och rapporteras till styrelsen tre gånger per år, efter varje tertial. Till marsmötet 2022 [antar vi, fanns förra året] finns en T3-rapport som visar bedömningar av genomförande och effekt för hela kalenderåret 2020. Bedömningarna redovisas med trafikljusfärgerna grönt, gult och rött.

[Avsnittet kommer kompletteras när GK fått ta del av underlag till marsmötet. Om detta underlag kommer att vara belagt med sekretess, så kommer vi i slutrapporten bara att nämna att det finns ett underlag men att GK är förhindrade att kommentera det.]

3.5 UTFALL OCH EVENTUELLA AVVIKELSER FRÅN BUDGET

Ekonomiskt utfall rapporteras till styrelsen tre gånger per år, efter varje tertial (T1, T2, T3). Styrelsen har fått dessa rapporter (T1 på junimötet, T2 på oktobermötet och T3-rapporten på marsmötet. Sistnämnda avser hela kalenderåret.

T1-rapporten länkades till dagordningen för junimötet, men GK väljer att inte kommentera den eftersom den bara omfattar fyra månader av året. T2-rapporten togs upp på oktobermötet. Rapporten har dock inte tillgängliggjorts för medlemmar och givare genom att länkas till dagordningen, i likhet med andra styrelseunderlag fr.o.m. septembermötet 2021. Det finns saker som kunde varit intressanta att kommentera, men som GK anser sig vara förhindrad att uttala sig om, eftersom det råder sekretess för T2-rapporten och GK har undertecknat en sekretessförbindelse. Detsamma gäller T3-rapporten.

Protokollen från samtliga möten har tillgängliggjorts för alla på medlemssidan. I protokollet från oktobermötet står följande om T2-rapporten (§66 2021): *“Det ekonomiska resultatet per augusti visar på ett avvikande resultat. Fundraisingintäkterna per augusti uppgår till 95 procent av budget och kostnadssidan på 80 procent. Upprättad prognos visar i dagsläget på ett positivt avvikande resultat för 2021 i förhållande till budget. Detta beror till största delen på att planerad verksamhet inte har kunnat genomföras på grund av covid-19-pandemin, samt på personalsidan en fördröjning av ersättningsrekryteringar.”* Protokollet från marsmötet 2022 är i skrivande stund (2022-03-21) ännu inte publicerat.

3.6 UPPFÖLJNING AV TIDIGARE REKOMMENDATIONER

3.6.1 Genomförda rekommendationer

GK bedömer att följande tidigare rekommendationer till Sektionen är genomförda:

1-2018 att tillse att revisorns tidigare IT-revisioner följs upp och att åtgärder för kvarstående punkter prioriteras och tidsätts.

I ett underlag om uppföljning av GK:s rekommendationer till styrelsens junimöte, framgår att detta arbete pågår och kommer återrapporteras löpande till styrelsen. Detta underlag har publicerats öppet eftersom det var först efter detta möte som styrelsen började tillämpa sekretess på alla underlag. GK noterar via andra öppna källor (vakanser.se och LinkedIn) att en ny enhet “Fastighet/Säkerhet/IT” har bildats och en gruppchef för denna har rekryterats sommaren 2021. Genom denna rekrytering anser GK att denna punkt i åtgärdsplanen har övergått från plan till löpande arbete och att rekommendationen är genomförd.

1-2021 att stadgarna ändras så tidsgränsen kortas ner avseende när avskrift av justerat protokoll från årsmötet ska sändas till eller på annat sätt göras tillgängligt för alla grupper, distrikt och årsmötesdeltagare.

Sektionsstyrelsen har i oktober beslutat att lämna förslag till årsmötet om ändring av stadgarna så det anges *“Avskrift av av justerat protokoll från årsmötet ska sändas till eller på annat sätt göras tillgänglig för alla grupper, distrikt och årsmötesdeltagare senast 30 dagar efter årsmötet.”* GK bevakar om rekommendationen blir genomförd genom årsmötets beslut.

2-2021 att ändra arbetsordning alternativt rutiner för konstituerande styrelsemöte så att vice kassör utses vilken kan inträda vid ordinaries frånfälle.

Rekommendationen är genomförd genom att det anges i Sektionens arbetsordning att vice ordförande och vice kassör väljs på det konstituerande styrelsemötet.

4-2021 att styrelsen beslutar att firmateckningsrätt avseende testamenten ses över så att en bättre balans uppnås mellan å ena sidan de risker som finns när en handläggare ensam äger rätt att teckna firman och å andra sidan de praktiska svårigheter det medför att kräva att alla dokument ska undertecknas av två firmatecknare.

Rekommendationen är genomförd genom att två namngivna personer med angiven ställning ges behörighet att teckna firman gällande testamenten tillsammans.

5-2021: att tillse att det tas fram en skriftlig rutin som säkerställer att den information som ska finnas på webbplatsen enligt Givas kvalitetskod regelbundet (minst årligen) går igenom och uppdateras.

Rekommendationen är genomförd. GK har tagit del av en skriftlig rutinbeskrivning.

6-2021 att tillse att en budgetprocess genomförs som innebär att styrelsen kan fatta beslut om budget för det kommande verksamhetsåret senast i december året innan.

Rekommendationen är genomförd genom beslut på junimötet. Den budgetprocessen har därefter tillämpats under hösten 2021.

3.6.2 Kvarstående rekommendationer

GK:s granskning visar att följande rekommendationer som GK lämnat till Sektionen i tidigare rapporter kvarstår:

3-2021 att styrelsen beslutar om firmateckningsrätt för Sektionen såsom den uttrycks avseende teckningen av Sektionens bank/plusgiro.

Sektionen har genomfört en ändring av firmateckningsrätten så att det krävs två personer för teckning av Sektionens firma. Förslaget som GK gav var dock att firmateckningsrätten skulle uttryckas såsom avseende teckningen av Sektionens bank/plusgiro. I den skrivningen finns beloppsbegränsningar vilka bör användas avseende alla typer av avtal varmed rekommendationen kvarstår.

Om ett avtal ingåtts utan behörighet så är den juridiska personen (Amnesty) inte bunden av vad obehöriga tecknat. Ett beslut om firmateckningsrätt utan beloppsbegränsningar ger behörighet att ingå alla typer av avtal (som en fullmakt). Om det finns inskränkande restriktioner (så kallad befogenhet) i till exempel en attestordning så är Amnesty ändå bunden av avtalet om tredje man/avtalsparten inte insåg eller bort inse att firmatecknaren överskred sin befogenhet (inskränkningen). Om Amnesty ska kunna neka betalningar på grund av bristande behörighet gällande beloppsbegränsningar så behöver det anges då firmateckningsrätten beslutas.

4. FONDEN

I detta kapitel redovisas granskning av Amnestyfondens verksamhet utifrån direktiven ändamålsenlighet, transparens, budgetavvikelser och utvärdering. Giva Sveriges kvalitetskod och rapporteringskrav har blivit tilldelat ett eget avsnitt. Kapitlet avslutas med en redogörelse av GK:s rekommendationer som finns sammanfattade i kapitel 2.

4.1 BEDRIVS VERKSAMHETEN ÄNDAMÅLSENLIGT?

GK har undersökt om Fonden bedriver sin verksamhet ändamålsenligt utifrån stadgarnas bestämmelser om hur verksamheten ska bedrivas, stadgar och styrdokument. Granskningen har fokuserat på innehållet i styrelsens protokoll och mötesanteckningar.

4.1.1 Efterlevnad av stadgarna

I Fondens stadgar beskrivs Fondens ändamål relativt kortfattat. Stadgarna bygger på tidigare stiftelseurkund med ändringar godkända av Kammarkollegiet. Sammanfattningsvis är ändamålet att ge människorättsbistånd inom ramen för de rättighetsfrågor som Amnesty International arbetar med. I enlighet med stadgarna ska styrelsen utdela anslag som står i överensstämmelse med fondens ändamål.

Fondens ändamål och riktlinjer utvecklas i andra styrdokument såsom policy för Amnestyfonden, samarbetsavtal mellan svenska sektionen och Amnestyfonden och Riktlinjer för MR-bistånd. GK har granskat om Fonden följer stadgarna främst genom att GK under året fått ta del av protokoll från sex av sju styrelsemöten.

Minnesanteckningar från sju möten har tillgängliggjorts på medlemssidorna. Det noteras att minnesanteckningarna blivit fylligare och på ett bra sätt redogör för den verksamhet som öppet kan redovisas för medlemmarna. Eventuellt kan det övervägas att i minnesanteckningarna uppge vilka styrelseledamöter som varit delaktiga vid respektive möte.

Enligt GK:s bedömning har Fonden under 2021 fortsatt sitt värdefulla arbete med att hantera ett stort antal ansökningar om människorättsbistånd. Enligt fondstyrelsen så har fondens arbete bidragit till att direkt hjälpa många individer i kritiska situationer samt även bidragit med snabbt och strategiskt stöd via ett antal MR-organisationer. Enligt tertialrapporten är antalet ansökningar som handlagts under perioden betydligt fler än föregående år. Anledningen till att antalet mottagare är väsentligt högre än tidigare år beror, enligt fondstyrelsen, på att fler räknas som direkta mottagare i organisationsansökningar. Det beror också på att fler kriser präglade året dels relaterat till särskilda länder men också pandemin.

Avslutningsvis får även värdet av den översyn av biståndet som Amnestyfonden initierat tillsammans med schweiziska fonden och internationella sekretariatet framhållas. Översynen genomfördes under 2020 och avser 2016 - 2019, en tidsperiod då mycket har hänt i 'human rights relief team'. Den visar att MR-biståndet bidrar till att begränsa oro och stress hos människorättsförsvarare, och gör det möjligt för dem att fortsätta sitt arbete för mänskliga rättigheter. Det ger också Amnesty ökad trovärdighet, "att inte lämna folk i sticket" efter att man samlat in värdefull information och det stärker samarbete med gräsrotterna.

4.1.2 Efterlevnad av övriga styrdokument

I styrdokumentet policy för Fonden respektive riktlinjer för MR-bistånd framgår Fondens målsättningar, principer och verksamhet. GK:s samlade bedömning är att Fondens verksamhet bedrivits i samklang med styrdokumentet.

4.2 GIVA SVERIGES KVALITETSKOD OCH RAPPORTERINGSKRAV

Fonden är inte medlem i Giva Sverige. Det finns därför inte något formellt krav att Fonden ska följa kvalitetskoden eller rapporteringskraven. Däremot kan Fonden frivilligt tillämpa dessa krav.

4.2.1 Effektrapportering

Fondens verksamhet ingår i Sektionens effektrapportering, som numera är integrerad i verksamhetsberättelsen i årsredovisningen. Om effekten av Fondens verksamhet står bl.a. detta i 2020 års rapport, som rapporterades till årsmötet 2021:

”Amnestyfonden förmedlade under året människorättsbistånd till 1 225 personer, varav 444 människorättsförsvarare, genom 150 olika Insatser till individer och organisationer. Majoriteten av stödet användes till att möjliggöra flykt till säker plats och skydd, samt basbehov så att människorättsförsvararna skulle kunna fortsätta sitt arbete. Amnestyfonden stöttade utsatta personer med rättshjälp för att upphäva åtal och domar som tillämpats som medel för att tysta civilsamhället och för att ställa ansvariga för människorättsbrott till svars. Medicinsk vård, rehabilitering och psykosocialt stöd gavs också till de som utsatts för tortyr och andra kränkningar. I en extern översyn som gjordes under året framkommer att Amnestyfondens stöd minskar mycket oro och stress och gör det möjligt för människorättsförsvarare att fortsätta sitt arbete för mänskliga rättigheter. Det är inte enbart det ekonomiska stödet som är viktigt. 80 procent av personerna som intervjuades i översynen svarade att de känner sig mindre ensamma och utelämnade. På samma sätt uttrycker mindre gräsrotsorganisationer och nätverk som får ekonomiskt stöd att stödet bidrar till att ge organisationen legitimitet och större möjligheter till inflytande och nätverkande.”

4.3 ÄR VERKSAMHETEN TRANSPARENT?

GK bedömer att Fonden under 2021 följt de principer för transparens och sekretess som Fonden fastställde genom två beslut 2020, på oktobermötet respektive decembermötet. GK har observerat att Fonden har arbetat fram en klassificering av sina dokument indelat i tre sekretessnivåer med syftet att skapa så stor öppenhet som möjligt utan att riskera att känsligt material hamnar fel.

4.4 NÄR OCH HUR UTVÄRDERAS VERKSAMHETEN?

Fonden erhåller en rapport för uppföljning av verksamheten vid tre tillfällen under året. Den första avser årets första fyra månader (tertiäl 1, T1), den andra åtta månader (T2) och den tredje hela kalenderåret (T3). Sistnämnda rapporteras till Fondens styrelse i samband med marsmötet och ingår i utkast till effektrapport (Fondens del).

Årligen i samband med aprilmötet reflekterar Fondens styrelse över sitt eget arbete och diskuterar erfarenheter från gångna styrelseåret. I mötesanteckningarna från aprilmötet 2021, som publicerats på medlemssidorna står:

“I dessa reflektioner lyftes det bland annat att styrelsens arbete har varit bra och effektivt trots att det inte har varit möjligt med fysiska möten, och att den digitala mötesformen har inneburit utmaningar men ändå fungerat väl för att kunna ta bra beslut för Amnestyfondens verksamhet. Utskottsarbetet lyftes även ha fungerat bra trots den relativt korta period som utskotten har kunnat vara verksamma. Slutligen lyftes även möjligheten att komma i kontakt med andra delar av Amnesty som arbetar med biståndsfrågor i samband med översynen av det globala biståndsarbetet som en positiv erfarenhet.”

I dessa mötesanteckningar framgår även att styrelsen vill utveckla sitt utvärderingsarbete ytterligare. Det står: *“Styrelsens verksamhetsutskott sammanfattade det lärandeseminarium för styrelsen som verksamhetsutskottet anordnade som fokuserade på Amnestys arbete med klagomålsmekanismer, vilket motiverades utifrån översynen av biståndsarbetet som betonade att sådana mekanismer saknas i biståndsarbetet. Verksamhetsutskottet aviserade också att det kommer ta fram en procedur för att utvärdera styrelseåret, vilket särskilt kommer att fokusera på de personer som lämnar styrelsen efter årsmötet.”*

4.5 UTFALL OCH EVENTUELLA AVVIKELSER FRÅN BUDGET

I Fondens mötesanteckningar från decembermötet 2021 står följande:

“Förutom beslutet om budgeten konstaterade styrelsen att inkomsterna för 2022 beräknas uppgå till över 10 miljoner kronor, vilket är en mindre ökning i jämförelse med 2021. Budgeten är lagd för att Amnestyfonden under 2022 ska göra ett minusresultat utifrån Fondens nuvarande höga egna kapital samt de stora behov som finns inom människorättsbiståndet. Rörande den ekonomiska uppföljningen för 2021 konstaterades det att volymen i utbetalningar för Mål 1 (åtnjutande av mänskliga rättigheter) och Mål 3 (skydd av människor i konflikt) har ökat, där mål 3 särskilt påverkas av flertalet kriser i Asien. För Asien har utbetalningarna i volym ökat med 2,7 miljoner kronor, medan Afrika har gått ner i volym. Volymen i individansökningar har också ökat med 1,7 miljoner i jämförelse med 2020.”

GK noterar att Fonden har god uppföljning av ekonomin. Det bedöms som rimligt att besluta om minusresultat eftersom Fonden har ett högt eget kapital, i syfte att kunna planera att utöka människorättsbiståndet under 2022.

4.6 UPPFÖLJNING AV GK:S REKOMMENDATIONER

Utifrån årets granskning bedömer GK att följande tidigare rekommendationer till Fonden kvarstår:

4.6.1 Kvarstående rekommendationer

F1-2020 att Fonden i dialog med Sektionen tar fram rutiner för hur den frivilligt ska tillämpa samtliga fyra områden i Giva Sveriges kvalitetskod

Fonden har inga skyldigheter att följa Givas kvalitetskod eftersom man inte är medlem i Giva Sverige. GK har tidigare rekommenderat Fonden att överväga att göra detta frivilligt. Givas kod består av fyra delar Etik, Effektrapport, Ekonomisk redovisning samt Intern kontroll och styrning.

Enligt tidigare uppgifter en överenskommelse mellan Sektionen och Fonden om att de ska samarbeta för att leva upp till t.ex. Givas Sveriges krav. Detta framhölls i GK:s rapport till årsmötet 2019 (och där avsnitt 4.1.2).

På styrelsemötet 11-12 september 2021 diskuterades denna punkt och här framhölls att Fonden redan arbetar i linje med Givas kvalitetskod, exempel genom årsredovisning och sektionens effektrapport.

Samtidigt framhölls att förbättringar alltid kan göras och i det avseendet kan kvalitetskoden tjäna som ett stöd. Styrelsen beslutade se över hur den följer Givas kvalitetskod med avseende på Etik samt Intern kontroll och styrning. Det beslutades även att detta ska presenteras under mötet i mars 2022 (deadline 2022-03-12). GK kommer att följa upp detta under kommande granskningsår.

F1-2021 att det införs en definition av vad som avses med fondsekreterare i Fondens arbetsordning.

GK framhöll i föregående års rapport att delegeringen utifrån stadgarna till fondsekreterarna är otydlig:

"I stadgarna anges att 'Styrelsen utdelar anslag som står i överensstämmelse med bestämmelserna i punkt 1 ovan'. Vidare anges i arbetsordningen att 'Styrelsen beslutar om [...] Beslut i biståndsärenden. Se vidare "Beslutsgång och ärendehantering i biståndsärenden". Av denna framgår att 'Fondsekreterarna har delegering att fatta beslut i biståndsärenden'. Inledningsvis kan konstateras att det inte definieras vad som avses med fondsekreterare/fondsekreterarna i...". (Granskningsrapport 2021, s 18-19).

GK framförde även synpunkter på otydlighet i arbetsordningen kring checklistor och rekommenderade därför Fonden att:

F2-2021 att Fondens arbetsordning omarbetas så att det tydliggörs vilka beslut fondsekreterarna har delegation att fatta utan styrelsens inblandning och vilka beslut som ska fattas med styrelsens inblandning.

F3-2021 att det klargörs vilka checklistor som avses då det i arbetsordningen anges att fondsekreterarna ska använda checklistorna i sin bedömning av ärenden.

På mötet 11-12 september 2021 beslutade Fonden att uppdra till verksamhetsutskottet att göra en översyn av arbetsordningen där GK:s rekommendationer ska tas i beaktande. Fonden beslutade att verksamhetsutskottet ska ta fram eventuella förslag på justeringar i arbetsordningen. Även detta ska presenteras vid mötet i mars 2022. GK kommer att följa upp detta under kommande granskningsår.

F4-2021 att styrelsen beslutar om firmateckningsrätt för Fonden såsom den uttrycks avseende teckningen av Fondens bank/plusgiro.

Vid första mötet efter årsmötet beslutades dels att två namngivna personer i förening äger rätt att teckna Amnestyfondens bank- och postgirokonton, dels att vissa namngivna personer, var för sig, äger rätt att teckna Amnestyfondens firma. Som ovan angivits avseende Sektionen så är den juridiska

personen (Amnestyfonden) inte bunden av vad obehöriga tecknat. Ett beslut om firmateckningsrätt utan beloppsbegränsningar ger behörighet att ingå alla typer av avtal (som en fullmakt). Om det finns inskränkande restriktioner (så kallad befogenhet) i till exempel en attestordning så är Amnesty ändå bunden av avtalet om tredje man/avtalsparten inte insåg eller bort inse att firmatecknaren överskred sin befogenhet (inskränkningen). Om Amnestyfonden ska kunna neka betalningar på grund av bristande behörighet gällande beloppsbegränsningar så behöver det anges då firmateckningsrätten beslutas.

GK kommer att följa upp detta under kommande granskningsår.